

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

H. Sahin (GroenLinks) en B.K. Potjer (GroenLinks)
(d.d. 30 november 2017)

Nummer
3351

Onderwerp
Bomencompensatie – natuurcompensatie vanwege aanleg Rijnlandroute

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 20 september 2017 verscheen in het Leidsch Dagblad het bericht met als titel 'Rekensom voor bomen Rijnlandroute niet rooskleurig'¹. Uit dit artikel maken wij op basis van de berekeningen van Bomenbond Rijnland dat in het allergunstigste geval hooguit veertig procent van de gekapte bomen wordt gecompenseerd, maar dat het eerder zal gaan om 33 procent.

GroenLinks vindt dit een zorgelijke constatering en vraagt zich welke afspraken de provincie en de gemeente Leiden hebben gemaakt voor het compenseren van de bomen die gekapt gaan worden voor de aanleg van de Rijnlandroute en of deze afspraken in een overeenkomst zijn vastgelegd en in hoeverre de uitvoering van deze afspraken juridisch afdwingbaar zijn.

Uit het recente rapport van de Randstedelijke Rekenkamer 'Natuurlijk bevoegd' (mei 2017) werd geconcludeerd dat de provincie Zuid-Holland afspraken voor natuurcompensatie met andere overheden niet in een overeenkomst vastlegt.

1. a. *Wat vindt u van het feit dat op basis van de berekeningen van Bomenbond Rijnland in het allergunstigste geval hooguit veertig procent van de gekapte bomen wordt gecompenseerd, maar dat het eerder zal gaan om 33 procent? b. Komt deze berekening overeen met het Bomencompensatieplan Rijnlandroute Leiden? Kunt u dit nader toelichten?*

Antwoord 1a

In het compensatieplan wordt de herplant gerealiseerd in de vorm van afscherpende houtopstanden langs de A44, wegbegeleidende beplanting en waardevolle landschapselementen zoals strategisch geplaatste solitairen of kleine groepen bomen zoals ook is voorgeschreven in het door Provinciale Staten vastgestelde Landschapsplan RijnlandRoute. Er wordt niet uitgegaan van aantallen, omdat dit minder zegt over de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van de beplanting die terug komt. De Gemeente Leiden als bevoegd gezag hecht bovendien aan de aanplant van bosplantsoen met een gemengde opbouw vanwege de grotere ecologische waarde in

---

<https://www.leidschdagblad.nl/leiden-en-regio/rekensom-voor-bomen-rijnlandroute-niet-rooskleurig>¹

vergelijking met bos zonder onderbegroeiing. Conform vastgesteld beleid wordt dus niet 1 op 1 teruggeplant maar wordt juist gestreefd naar versterking van landschappelijke en ecologische kwaliteiten.

Antwoord 1b

Nee, de berekening van de Bomenbond Rijnland komt niet overeen met het Bomencompensatieplan RijnlandRoute Leiden. In het compensatieplan wordt gerekend in hectare (zoals gebruikelijk bij dergelijke plannen) in combinatie met staalkaarten per beplantingstype.

Het plan voorziet in de gemeente Leiden in de herplant van 5,672 hectare. Dit maakt de vergelijking in aantallen zoals door de Bomenbond gemaakt lastig. Indien men het aantal hectare vermenigvuldigt met het aantal bomen per oppervlak, blijkt dat 72% van de bomen worden terug geplant (8.971 gekapt, 6.445 bomen herplant). Daarbij is echter de onderbegroeiing niet meegerekend.

Afhankelijk van het toekomstig beheer kan een deel van de onderbegroeiing uitgroeien tot volwaardige bomen. (Dit is het geval geweest bij de gekapte houtopstanden langs de A44). Dit beheer zal worden vastgelegd in een Beheerplan op te stellen door Comol5. Dit zal worden voorgelegd aan het Bevoegd Gezag, waarbij de Bomenbond ook betrokken wordt.

Bij de onderbegroeiing gaat het om nogmaals 8.418 exemplaren.

Daarnaast worden ongeveer 20.000 haagplanten (veldesdoorn) aangeplant langs de A44 die een uiteindelijke hoogte van 4 meter zullen bereiken.

Omdat rekening wordt gehouden met kwaliteiten als open weidegebied waar aanplant van bosplantsoen eerder een aantasting van het landschap en de natuurwaarde zou betekenen, worden conform vastgesteld beleid inderdaad minder bomen terug geplant dan er gekapt zijn in de Gemeente Leiden. Dit is een bewuste keuze gebaseerd op behoud én ontwikkeling van landschappelijke en ecologische waarden. Wordt er in aantallen gerekend en neemt men de onderbegroeiing mee in de berekening, wordt er echter meer herplant dan er gekapt is.

De gemeente Leiden onderkent in de vergunning dat het Bomencompensatieplan meer is dan 1 op 1 compensatie; "Het voorgestelde compensatieplan is meer dan een voorstel tot een 1 op 1 boomcompensatie. Door gebruik te maken van de landschappelijke waarden en hierop aan te sluiten en gebruik te maken van inheemse bomen en heesters zal het compensatieplan een verrijking betekenen voor de landschappelijke beleving en de natuurwaarden in het gebied".

2. *Bij natuurcompensatie is het beleid van de provincie dat er een overeenkomst moet worden getekend tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag om de uitvoering van het compensatieplan te garanderen. Volgens het rapport van Randstedelijke Rekenkamer 'Natuurlijk bevoegd' blijkt in de praktijk dat bij de provincie Zuid-Holland deze afspraken niet in een overeenkomst worden vastgesteld als het gaat om afspraken met medeoverheden.*

Antwoord

De bovenstaande tekst bevat geen vraag. Verondersteld wordt dat vraag 3 behoort bij bovenstaande tekst.

3. *Zijn de uitgangspunten van het Bomencompensatieplan Rijnlandroute Leiden in een overeenkomst vastgelegd? Zo ja, is in de overeenkomst ook een boeteclausule opgenomen en hoe ziet die eruit? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De vraagstelling suggereert dat het hier om natuurcompensatie gaat, maar het gaat hier om bomencompensatie waarvoor de Bomenverordening Leiden de grondslag is. De uitgangspunten voor de bomencompensatie zijn niet in een overeenkomst vastgelegd. Het bomencompensatieplan is onderdeel van de door gemeente Leiden verleende vergunning voor het kappen van bomen ten behoeve van de RijnlandRoute Hoofdcontract. De Provincie is initiatiefnemer voor de RijnlandRoute en vergunninghouder en zal de voorschriften uit de vergunning nakomen. Overigens is aan de vergunning de voorwaarde verbonden dat de getaxeerde boomwaarde van de te kappen bomen, te weten € 320.912,- voorafgaand aan de bomenkap wordt gestort in het Bomenfonds, bij wijze van waarborg. Zo is de gemeente Leiden verzekerd dat voldoende bomen worden herplant. De provincie heeft dit bedrag reeds in het Bomenfonds gestort.

4. *Hoeveel bomen worden in Leiden voor de aanleg van de Rijnlandroute gekapt en hoe groot is de compensatie van deze gekapte bomen? Hoeveel bomen worden ter compensatie van de gekapte bomen in Leiden opnieuw geplant? Op welke wijze wordt de naleving van het compensatiebeleid gemonitord? Wat is bij de uitvoering van het compensatieplan de rol van de provincie en de rol van de gemeente Leiden?*

Antwoord

Voor aantallen te kappen en te herplanten bomen als onderdeel van het Bomencompensatieplan, zie antwoord op vraag 1. Provincie Zuid-Holland is vergunninghouder en zal de voorwaarden uit de vergunning, waaronder de realisatie van het Bomencompensatieplan nakomen bij de aanleg van de RijnlandRoute. De gemeente Leiden is Bevoegd Gezag voor de vergunning.

5. *Er bereiken ons signalen dat een deel van de verwijderde natuur gecompenseerde natuur is en dat deze nieuwe aanplant nog te klein zou zijn om mee te tellen als natuur die gecompenseerd moet worden. Klopt het dat er sprake is van gecompenseerde natuur die wordt verwijderd? Zo ja, welke afspraken waren destijds gemaakt om de compensatie te borgen? Hoe was dit vastgelegd?*

Antwoord

Binnen de Gemeente Leiden is geen sprake van verwijderde gecompenseerde natuur. Wat hier wellicht bedoeld wordt, is de kap van een aantal jonge bomen en struweel als compensatie voor gekapte populieren in de Gemeente Leidschendam – Voorburg. Dit betreft groen binnen recreatiegebied Vlietland, dat door GZH in het kader van de toenmalige Boswet gecompenseerd is. Er was dus geen sprake van groen met een beschermende natuurstatus.

De betreffende kap heeft plaatsgevonden in opdracht van de Gasunie in verband met het verleggen van de gasleiding. De compensatie van deze beplanting is meegenomen in het Bomencompensatieplan Leidschendam – Voorburg.

6. *Klopt het dat deze natuur niet gecompenseerd hoeft te worden omdat het niet aan de (kwaliteits)criteria voor te compenseren natuur voldoet? Zo ja, is het college met GroenLinks eens dat er dan geen sprake kan zijn van een volwaardige compensatie als de compensatie zodanige kwaliteit heeft dat dit zelf niet gecompenseerd hoeft te worden? Hoe borgt het college de kwaliteit en het voortbestaan van compensatienatuur?*

Antwoord

Significante aantasting van natuur is compensatieplichtig als deze behoort tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Bij compensatie daarvan krijgt de uitgevoerde compensatie in normale gevallen ook weer de status van NNN. Wanneer de provincie zelf deze natuurcompensatie realiseert, wordt bij het overdragen van eigendom en beheer aan een eindbeheerder, een kwalitatieve verplichting gevestigd. Wij zijn voornemens dat laatste in de toekomst ook voor te schrijven als anderen dan de provincie initiatiefnemer zijn.

In het onderhavige geval is hier geen sprake van. Het gaat hier om bomenkap.

Bij de bomenkap zullen de voorschriften worden nageleefd conform de voor de RijnlandRoute verkregen ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet en worden de maatregelen conform het Mitigatie- en Compensatieplan RijnlandRoute ten uitvoer gebracht.

Pagina 5/5

7. *Is er provinciaal beleid over de instandhouding/bescherming van compensatienatuur? Zo ja, wat is dat? Zo nee, bent u bereid hiervoor beleid te ontwikkelen?*

Antwoord

Zie antwoord vraag 6. Voor het overige geldt voor compensatienatuur dezelfde bescherming en kwaliteitsborging als voor de overige natuur in het NNN.

Den Haag, 9 januari 2018

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit